ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (neljas koda)

17. aprill 2008 *

Kohtuasjas T-260/04,

**Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas),** asukoht Bologna (Itaalia), esindajad: algul advokaadid N. Amadei ja C. Turk, seejärel advokaadid N. Amadei ja P. Manzini,

hageja,

*versus*

**Euroopa Ühenduste Komisjon,** esindajad: E. Montaguti ja F. Dintilhac,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni (delegatsioon Guinea Vabariigis) 21. aprilli 2004. aasta otsus, mis saadeti hagejale tähitud postiga ning millega tal paluti tasuda 959 543 835 Guinea frangi (397 126,02 euro) suurune summa,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kohtunik V. Vadapalas koja esimehe ülesannetes, kohtunikud E. Moavero Milanesi ja N. Wahl,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. juuni 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

**otsuse**

## Õiguslik raamistik

1 Euroopa Arengufond (EAF) asutati selleks, et finantseerida koostööd Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidega (AKV) kõigepealt EMÜ asutamislepingu täiendamise teel ühe lisaga ning seejärel nõukogus kokku tulnud liikmesriikide sisekokkulepete alusel. Praeguseni on olnud üheksa järjestikust EAF-i, millest igaühe kestus on olnud viis aastat, mis kaheksa viimase EAF-i osas vastab nende erinevate lepingute ja konventsioonide kehtivusajale, millega Euroopa Ühendus ning selle liikmesriigid on AKV riikidega seadnud sisse erilise partnerluse. EAF-i vahendid ei ole Euroopa Liidu üldeelarves ette nähtud, mistõttu EAF-i rakendamiseks võetakse vastu konkreetsed finantsmäärused ning luuakse *ad hoc* arvepidaja koht.

2 27. märtsi 2003. aasta finantsmääruse, mida kohaldatakse üheksanda Euroopa Arengufondi suhtes (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 11/46, lk 131, edaspidi „üheksanda EAF-i määrus") artikli 133 lõikes 2 sätestatud põhimõtte kohaselt jätkatakse eelmiste EAF-idega seotud selliste kulukohustuste täitmist, mis on võetud enne ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise, Cotonous 23. juunil 2000 alla kirjutatud koostöölepingu (EÜT L 317, lk 3; ELT eriväljaanne 11/35, lk 3) jõustumist, nende EAF-ide suhtes kohaldatavatele sätete alusel, välja arvatud finantskontrolöri ülesannete, raamatupidamisaruannete esitamise ning osamaksunõuete menetluse osas, mille suhtes kohaldatakse üheksanda EAF-i määruse sätteid.

3 Kuuenda ja seitsmenda EAF-i raames sõlmitud rahastamislepinguid reguleerivad vastavalt 8. detsembril 1984 Lomés alla kirjutatud kolmas AKV-EMÜ konventsioon (EÜT 1986, L 86, lk 3) ning 15. detsembril 1989 Lomés alla kirjutatud neljas AKV-EMÜ konventsioon (EÜT 1991, L 229, lk 3), mida nimetatakse vastavalt „kolmas Lomé konventsioon" ja „neljas Lomé konventsioon" ja mis kujutavad endast kuuenda ja seitsmenda EAF-i aluseks olnud sisekokkuleppeid, ning põhimõtteliselt seetõttu, et vastavad kohustused tekkisid enne Cotonou lepingu kehtima hakkamist, ka 11. novembri 1986. aasta finantsmäärus 86/548/EMÜ, mida kohaldatakse kuuenda EAF-i suhtes (EÜT L 325, lk 42), ja 29. juuli 1991. aasta finantsmäärus 91/491/EMÜ, mida kohaldatakse finantskoostöö arendamiseks neljanda Lomé konventsiooni alusel (EÜT L 266, lk 1). Määruse 86/548 ja määruse 91/491 artiklites 15 ja 16, mis puudutavad võlgade sissenõudmist, nõutakse finantskontrolöri sekkumist, kuid üheksanda EAF-i määruses ei ole sellist ametikohta enam ette nähtud ning see puudub ka komisjoni struktuuris. Seetõttu kohaldab komisjon ka nende võlgade sissenõudmise suhtes, mis on seotud Cotonou lepingu kehtima hakkamisest varasemate EAF-idega, üheksanda EAF-i määruse artikli 133 lõike 2 alusel viimati nimetatud määruse sätteid.

4 Neljanda Lomé konventsiooni artikkel 311 sätestab, et komisjon määrab juhtiva eelarvevahendite käsutaja, kes vastutab EAF-i vahendite haldamise eest ning kes selle pädevuse raames esiteks võtab, kontrollib ja kiidab heaks ning kinnitab kulukohustused ning peab arvestust kohustuste võtmise ja kulude kinnitamise üle, teiseks tagab

finantseerimisotsuste täitmise ning kolmandaks võtab tihedas koostöös siseriikliku eelarvevahendite käsutajaga selliseid kohustusi ja finantsmeetmeid, mis on kinnitatud tehingute tõhusa täitmise tagamiseks majanduslikust ja tehnilisest seisukohast vajalikud.

5 Neljanda Lomé konventsiooni artikkel 311 määratleb eelarvevahendite volitatud käsutaja ülesanded – eelarvevahendite volitatud käsutaja on komisjoni EAF-riigis asuva delegatsiooni juht, kes tihedas koostöös siseriikliku eelarvevahendite käsutajaga kinnitab otsese töövõtu lepingud ja eelarved ning nende lisaklauslid ja siseriikliku eelarvevahendite käsutaja väljastatud maksekinnitused, tagab, et komisjoni hallatavatest EAF-i vahenditest rahastatavaid projekte ja programme rakendatakse majanduslikult ja tehniliselt õigesti, teeb meetmete korrapärasel hindamisel koostööd selle EAF-i riigi ametiasutustega, kus ta komisjoni esindab, hoiab finantskoostöö arendamise käigus ilmnevate konkreetsete probleemide analüüsimiseks ja lahendamiseks tihedaid ja püsivaid sidemeid siseriiklike eelarvevahendite käsutajaga ning kontrollib korrapäraselt seda, et meetmed rakendatakse rahastamisotsuses ettenähtud esialgse ajakava kohaselt.

6 Alusetute maksete korral peab vastavad summad sisse nõudma siseriiklik eelarvevahendite käsutaja kui lepingupool.

7 Üheksanda EAF-i määruse artikkel 23 sätestab:

„Kui juhtiv eelarvevahendite käsutaja saab teada, et EAF-i vahendite juhtimisega seotud menetlustes on probleeme, võtab ta olukorra parandamiseks koos siseriikliku või piirkondliku eelarvevahendite käsutajaga ühendust vastavate isikutega ning astub kõik vajalikud sammud. Näiteks juhtudel, kus siseriiklik või piirkondlik

eelarvevahendite käsutaja ei täida või ei saa täita oma [Cotonou lepingust] tulenevaid kohustusi, võib juhtiv eelarvevahendite käsutaja ajutiselt astuda tema asemele, millisel juhul komisjon võib tekkinud täiendava halduskoormuse katteks saada rahalist hüvitist asjaomasele AKV riigile assigneeritud vahenditest.

Kõik meetmed, mida juhtiv eelarvevahendite käsutaja võtab esimese lõigu alusel, võetakse asjaomase siseriikliku või piirkondliku eelarvevahendite käsutaja nimel ja vastutusel."

8 Komisjoni saadaolevate summade sissenõudmist reguleerivad normid on ette nähtud üheksanda EAF-i määruse artiklites 43–47.

9 Üheksanda EAF-i määruse artikkel 43 sätestab:

„1. Valesti makstud summad nõutakse sisse.

2. Komisjon kehtestab tasumisega viivitamisel ühendusele intressi maksmise tingimused."

10 Üheksanda EAF-i määruse artikkel 44 sätestab:

„1. Sissenõudmise kinnitamine on toiming, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja annab peaarvepidajale sissenõudekorralduse väljastamise teel käsu nõuda sisse saada olev summa, mille ta on kindlaks määranud.

2. Ilma et see mõjutaks AKV riikide või [ülemeremaade ja -territooriumide] vastutust, võib komisjon isikutelt, välja arvatud riigid, saadaoleva summa formaalselt kindlaks määrata otsusega, mis on täitmisele pööratav [EÜ] artiklis 256 sätestatutega samaväärsetel tingimustel."

11 Üheksanda EAF-i määruse artikkel 45 sätestab:

„Iga kindlakstehtud, kindlasummaline ning EAF-i vahendite kasutamisega seoses tasumisele kuuluv võlg määratakse kindlaks peaarvepidajale antud sissenõudekorraldusega, millele järgneb võlgnikule saadetav teade võlgnevuse kohta, kusjuures mõlemad dokumendid koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja. Sissenõudekorraldusele lisatakse esitatud nõuet tõendavad dokumendid. Sissenõudekorralduse koostamisel tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

a) tulu on kantud õigesse eelarvepunkti;

b) sissenõudekorraldus on nõuetekohane ja kooskõlas asjakohaste sätetega;

c) tõendavad dokumendid on nõuetekohased;

d) võlgniku andmed on õiged;

e) maksetähtpäev on märgitud;

f) sissenõudekorraldus on kooskõlas artiklis 4 nimetatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega;

g) sissenõutav summa on õige ja esitatud õiges vääringus.

Peaarvepidaja registreerib kõnealused sissenõudekorraldused raamatupidamises."

12 Üheksanda EAF-i määruse artikkel 46 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Peaarvepidaja täidab sissenõudekorraldusi, mis käsitlevad vastutava eelarvevahendite käsutaja poolt nõuetekohaselt kindlaksmääratud saadaolevaid summasid. Ta hoolitseb selle eest, et EAF-i tulud laekuvad sissenõudekorraldustes esitatud maksetähtpäevaks, ja tagab ühenduste [sellega] seonduvate õiguste kaitse.

2. Kui ettenähtud tähtajaks ei ole sissenõudekorraldust täidetud, teavitab peaarvepidaja vastutavat eelarvevahendite käsutajat ning algatab viivitamata sissenõude täitmise kõikide seadusega ettenähtud vahenditega, sealhulgas võimaluse korral tasaarvestuse kaudu. Kui see ei ole võimalik, nõuab peaarvepidaja võla sisse täitmisele pööratava sissenõudeotsusega […] artikli 44 lõike 2 kohaselt või kohtumenetlusega.

3. Summade sissenõudmisel tasaarvestab peaarvepidaja EAF-i ja ühenduste nõuded võlgnikele samaväärsete nõuetega, mis viimastel on EAF-i või ühenduste suhtes ja mis on kindlad, kindlasummalised ja kuuluvad maksmisele.

[…]” [täpsustatud tõlge]

13 Üheksanda EAF-i määruse artikkel 47 sätestab:

„1. Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja kavatseb loobuda kindlaksmääratud saadaoleva summa sissenõudmisest, tagab ta, et loobumine on korrakohane ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõttega komisjoni poolt selleks eelnevalt kehtestatud rakenduseeskirjades sätestatud korra ja tingimuste kohaselt. Loobumisotsust tuleb põhjendada. Eelarvevahendite käsutaja võib selle otsuse tegemist delegeerida üksnes komisjoni poolt lõikes 2 sätestatud eeskirjade kohaselt.

2. Käesoleva artikli rakendamisel kohaldatakse *mutatis mutandis* üldise finantsmääruse üksikasjalikke rakenduseeskirju.”

**Vaidluse taust**

14 Valitsusväline organisatsioon Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas) (edaspidi „hageja”), kelle asukoht on Itaalias, tegutseb erinevate rahvusvahelise tervishoiualase koostöö meetmete raames Guineas alates 1987. aastast, kasutades algul Itaalia välisministeeriumi eelarvest eraldatud vahendeid ning seejärel ühenduse eelarvest eraldatud vahendeid.

15 Kuni 1997. aastani oli hageja tegevus seotud haiglate infrastruktuuride ja sisseseadega. Pärast seda aastat laienes tegevus planeerimise ja juhtimise valdkonnas antavale tehnilisele abile.

16 Hageja sõlmis ühenduse rahastatavate projektide raames läbiviidava tegevuse elluviimiseks Guinea Vabariigiga kokkulepped ning teenuste osutamise lepingud, mille komisjoni Guineas asuva delegatsiooni juht kinnitas ning mis põhinesid rahastamislepingutel nr 5169/GUI ja 4205/GUI ning rahastamiskokkuleppel, milles nähakse ette Sysmin'i taaskasutuskonto loomine.

17 Rahastamisleping nr 5169/GUI sõlmiti neljanda Lomé konventsiooni raames Euroopa Majandusühenduse, keda esindas komisjon, ja Guinea Vabariigi vahel 14. juunil 1993 ning selle eesmärk oli seitsmenda EAF-i vahenditest rahastatav elutingimuste parandamine nimetatud riigis. Nimetatud rahastamise kogumaksumus oli 30 miljonit eküüd, mis tuli katta kahe kolmandiku osas neljandas Lomé konventsioonis ette nähtud riikliku näidisprogrammi vahenditest ning kolmandiku osas impordi üldprogrammi raames tekkivatest ekvivalentfondidest.

18 Nimetatud lepingus nähti ette Guinea raviasutuste ümberkorraldamine ja toetamine kuue valitsusvälise organisatsiooni abil, kelle hulka kuulub ka hageja ja kes kõik tegutsevad teenuste riigihankelepingute sõlmimise tulemusel paralleelselt avaliku tervishoiu teenuste osutamisega.

19 30. detsembril 1988 Euroopa Majandusühenduse, mida esindas komisjon, ja Guinea Vabariigi vahel sõlmitud rahastamislepingu nr 4205/GUI objektiks oleva impordi üldprogrammi eesmärk on katta imporditud kaupade CIF-väärtus („kulud, kindlustus

ja vedu") konverteeritavas vääringus. See leping, milles nähakse sõnaselgelt ette ekvivalentfondide kasutamine tervishoiuvaldkonna huvides, eeldab Guinea frankides ekvivalentfondide loomist pärast era- ja avalikus sektoris toimunud omandamisi.

20 Euroopa Majandusühendus, mida esindas komisjon, ja Guinea Vabariik sõlmisid 1. veebruaril 1990 rahastamislepingu, milles nähti ette, et Guinea keskpanga juures luuakse taaskasutuskonto „Maavarade ekspordi tulude stabiliseerimise süsteem (Sysmin)". Selle lepingu tulemusel sõlmiti hageja ja Guinea Vabariigi vahel kokkulepe „Taaskasutusele võetavad vahendid/EMÜ nr 02/96", mille eesmärgiks on määratleda hageja poolt Fria (Guinea) piirkonna tervishoiusektori toetuseks läbiviidava, taaskasutusele võetavate vahenditega rahastatava sekkumise tehnilised, administratiivsed ja rahalised üksikasjad.

21 Hageja poolt EAF-i vahenditest rahastatavate projektide raames sõlmitud lepingute suhtes kohaldatakse vaidlusalusel juhul menetlust, mis on ette nähtud AKV-EMÜ ministrite nõukogu 29. märtsi 1990. aasta otsuse nr 3/90, millega võetakse vastu Euroopa Arengufondi (EAF) rahastatavate ehitustöö-, tarne- ja teenuslepingutega seotud üldeeskirjad ja -tingimused ning lepitus- ja vahekohtumenetluse eeskirjad ning nähakse ette nende kohaldamine (EÜT L 382, lk 1), V lisas „EAF-i rahastatavate lepingutega seotud lepitus- ja vahekohtumenetluse eeskirjad".

22 Guinea koostööministri poolt 1998. aasta lõpus läbi viidud kontrolli tulemusel tõi EAF-i siseriiklik eelarvevahendite käsutaja (edaspidi „siseriiklik eelarvevahendite käsutaja") hageja tegevuses välja puudused, mis on seotud kuuenda ja seitsmenda EAF-i vahenditest rahastatud lepingutega (edaspidi „asjaomased lepingud") ning mis seisnevad madalas tulemuslikkuses, ebapiisavas tehnilises võimsuses, nõrgas organisatsioonilises ja rahalises võimekuses ning läbipaistvuse puudumises.

23 Selle järelduse põhjal tekkis siseriiklikul eelarvevahendite käsutajal kohustus tellida audiitorühingult nende Guineas läbiviidud, hagejaga seotud projektide raamatupidamis- ja finantsaudit.

24 Siseriiklik eelarvevahendite käsutaja saatis auditiaruande tulemusel 30. märtsil 2000 hagejale märgukirja, milles viimaselt mitte üksnes ei palutud parandada erinevates projektides tuvastatud arvepidamis- ja personalijuhtimisalased puudused, vaid paluti ka tagastada ekvivalentfondide vahenditest rahastatavate kõigi projektide 261 181 309 Guinea frangi suurune sularahajääk ning lisaks muud ebapiisavalt põhjendatud summad, mis on märgitud auditiaruandes, kuid mille suurust ei ole märgukirjas välja toodud, ning nende summade tagastamine peab toimuma kokku lepitavates osades.

25 Hageja vastas märgukirjale 14. aprillil 2000 selgituste esitamisega, mis hageja poolt asjaomasele märgukirjale antud vastuseid arvestades andsid siseriiklikule eelarvevahendite käsutajale aluse paluda samalt audiitorühingult täiendava auditi läbiviimist.

26 Siseriikliku eelarvevahendite käsutaja palvel esitas kõnealune audiitorühing 13. augustil 2000 täiendava aruande projekti, milles esitatud järelduse kohaselt tuli hageja võlga vähendada ning see alanes 1 510 307 148 Guinea frangilt 1 085 836 676 Guinea frangini nende kulutuste kogusummalt, mille kohta ei olnud esitatud tõendusmaterjali või mis olid abikõlbmatud.

27 Komisjoni sõnul on see põhjuseks, miks siseriiklik eelarvevahendite käsutaja ei kasutanud tema käsutuses olnud pangagarantiid, mis aegus 15. septembril 2000.

28 Sama audiitorühing esitas 21. märtsil 2001 täiendava auditiaruande, mis koostati mitme järjestikuse kontrolli tulemusel ning milles hageja võlasumma oli veelgi kahanenud ning oli 1 006 740 345 Guinea franki, kuna kulutusi 79 096 331 Guinea frangi suuruses summas peeti põhjendatuks.

29 Siseriikliku eelarvevahendite käsutaja saadetud uue märgukirja kättesaamise järel saatis hageja, kelle hinnangul oli võlasumma 44 278 586 Guinea franki, 31. juulil 2001 kirja, milles vaidlustas jätkuvalt kõnealuse aruande, kuigi selles aruandes oli juba esitatud märkustega arvestatud, muutes seega vaidluse kompromissiga lahendamise võimatuks.

30 Alates 2001. aastast on hageja, Guinea ametiasutuste ja komisjoni vaheline ühenduse pidamine vähenenud. Hageja kaebab selle üle, et talle ei ole võimaldatud juurdepääsu sama audiitorühingu poolt 2002. aastal koostatud uuele auditiaruandele.

31 Hagejale 24. juulil 2003 saadetud kirjas väljendas komisjon kahetsust selle üle, et ta ei ole suutnud siseriiklikku eelarvevahendite käsutajat veenda võtma ametlikku seisukohta selle kohta, kuidas vaidluse osas edasi minna, sest viimane leidis, et kohtumenetlust tuleks kaaluda alles viimase võimalusena.

32 Hageja ja komisjon kohtusid 24. septembril 2003 vaidluse lahendamiseks Brüsselis, kuid lahenduseni ei jõutud.

33 Komisjoni Guineas asuva delegatsiooni juhi 24. märtsi 2004. aasta kirjaga, mille hageja sai kätte alles 26. aprillil 2004, teavitati hagejat sissenõudekorralduse peatsest väljastamisest.

34 Komisjoni Guineas asuva delegatsiooni juhi 21. aprillil 2004 tähitud postiga saadetud kirjaga, mis anti üle vastuvõtuteatise vastu ning mille ümbrik sisaldas ka 24. märtsi 2004. aasta kirja ning mille hageja sai seega kätte samuti 26. aprillil 2004, saadeti hagejale võlateade 959 543 835 Guinea frangi (397 126,02 euro) suuruse summa kohta (edaspidi „vaidlustatud akt"), milles tasumistähtpäevaks oli määratud 25. mai 2004.

35 Hageja palus vaidlustatud akti sisu kohta selgitusi ning komisjoni Guineas asuva delegatsiooni juht vastas sellele 18. mai 2004. aasta kirjaga, millele ta lisas 27. märtsi 2002. aasta täiendava auditiaruande ning märkis seejuures, et asjaomane aruanne ei muuda esimeses auditiaruandes tehtud järelduste sisu, v.a abikõlbmatuks osutunud kulutuste summa vähendamine, mis kahanes 988 314 134 Guinea frangini.

36 Kuna hageja ei vastanud, saatis EAF-i arvepidaja talle 2. juuli 2004. aasta kirjaga meeldetuletuse, milles paluti hagejal tasuda 959 543 835 Guinea frangi suurune summa hiljemalt 23. juuliks 2004.

37 Komisjon saatis 4. augustil 2004, s.o ajal, mil hageja oli käesoleva hagiavalduse juba esitanud, teise meeldetuletuse, paludes taas vaidlustatud aktis nimetatud summa tasuda hiljemalt 6. septembriks 2004.

38 Kuna hageja vaidlustatud aktis nimetatud summat ei tasunud, saatis komisjon 9. juunil 2005 talle märgukirja.

39 Hageja vastas märgukirjale 20. juunil 2005, ning leidis, et tuleb oodata käesoleva hagimenetluse tulemust.

**Menetlus ja poolte nõuded**

40 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 23. juunil 2004.

41 Komisjon esitas 30. septembril 2004 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud eraldi dokumendiga vastuvõetamatuse vastuväite, tuginedes Esimese Astme Kohtu kodukorra artiklile 114. Hageja esitas 25. oktoobril 2004 märkused vastuvõetamatuse vastuväite kohta.

42 Esimese Astme Kohtu 22. septembri 2005. aasta määrusega liideti vastuvõetamatuse vastuväide põhikohtuasjaga ja kohtukulude jaotamise küsimus jäeti edaspidiseks lahendamiseks.

43 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Esimese Astme Kohus (neljas koda) alustada suulist menetlust.

44 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu esitatud küsimustele kuulati ära 6. juuni 2007. aasta kohtuistungil.

45 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

– lükata vastuvõetamatuse vastuväide tagasi;

– tühistada vaidlustatud akt;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt ka juhul, kui hagi lükatakse vastuvõetamatuse tõttu tagasi.

46 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

**Õiguslik käsitlus**

*Poolte argumendid*

47 Komisjon väidab, et käesolev hagiavaldus on vastuvõetamatu, kuna vaidlustatud akti puhul ei ole tegemist vaidlustatava aktiga EÜ artikli 230 tähenduses. Vaidlustatud akt on ettevalmistav dokument seoses võimaliku kohtumenetlusega või EÜ artiklis 256 osundatud otsusega.

48 Komisjoni sõnul on vaidlustatud akt võimaliku hagiavalduse esitamise otsusele eelnev dokument ning ei ole seega akt, mis tekitab õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus seisundis.

49 Komisjon väidab, et võlateade on „viimane hoiatus enne järgmise etapi juurde asumist". Vastavalt komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145), artikli 78 lõikele 3 on võlateade võlgnikule suunatud teave.

50 Komisjon väidab selles osas, et käesoleval juhul ta võib siseriiklikule eelarvevahendite käsutajale veel saata viimase taotluse otsustada, mida hagejaga peetava vaidluse osas järgmiseks ette võtta. Toimiku praeguses seisus ei ole komisjon veel teinud otsust, mida vaidluse osas järgmiseks ette võtta ja mille tegemise õigus tuleneb tema kui EAF-i rahaliste huvide garandi pädevusest.

51 Komisjon selgitab, et tema lõplik otsus võib üheksanda EAF-i määruse artikli 46 lõike 2 kohaselt olla EÜ artiklis 256 osundatud otsus, tasaarvestamisotsus või pädevale kohtule hagiavalduse esitamise otsus. Viimati nimetatud juhul oleks tegemist Itaalia pädeva kohtuga, kuna komisjon, kes ei ole asjaomaste lepingute pool, ei saa tugineda nendes lepingutes ette nähtud vahekohtumenetlusele, mida võivad kasutada üksnes Guinea ametiasutused.

52 Komisjon väidab, et kui Esimese Astme Kohus leiab, et vaidlustatud akti puhul on tegemist vaidlustatava aktiga EÜ artikli 230 tähenduses, ennetaks ta komisjoni lõplikku otsust, mida juhul, kui siseriiklik eelarvevahendite käsutaja tegutseb enne komisjoni, võib-olla ei tehtagi.

53 Komisjon vaidlustab hageja märkused, mille kohaselt vaidlustatud akt on tegelik otsus selle tõttu, et esiteks on tegemist üheksanda EAF-i määruse artikli 44 lõike 2 rakendamisega, teiseks kinnitab selle „otsuse" täitmisele pööratavust selle sõnastus ning kolmandaks kinnitab sellist lähenemist teine meeldetuletus, ning järelikult tekitavad need kirjad õiguslikke tagajärgi, mis võivad kahjustada hageja huve ning muuta tema õiguslikku seisundit Euroopa Kohtu praktika tähenduses.

54 Komisjon väidab, et vastavalt üheksanda EAF-i määruse artikli 44 lõikele 2 „võib [ta] isikutelt, välja arvatud riigid, saadaoleva summa formaalselt kindlaks määrata otsusega, mis on täitmisele pööratav [EÜ] artiklis 256 sätestatutega samaväärsetel tingimustel". Sellest tuleneb, et ei vaidlustatud akt ega ükski hagejale hiljem saadetud kiri ei kujuta endast otsust, mis on täitmisele pööratav EÜ artikli 256 tähenduses.

55 Komisjoni sõnul ei ole nimetatud kirjad pealegi seotud tema avaliku võimu teostamise pädevusega, mistõttu need kirjad ei ole täitmisele pööratavad.

56 Komisjon märgib, et hagejale 4. augustil 2004. aastal saadetud teise meeldetuletuse sõnastuse „[s]aamata Teilt teavet, kavatseb komisjon kõigi õiguspäraste vahendite abil kasutada Teie suhtes nii põhinõude kui intresside osas täitmisele pööramist" eesmärk on kõigest osundada täitmisele pööramise etapile.

57 Komisjoni sõnul tähendab tulevikule viitava sõnastuse „kavatseb kasutada" kasutamine, et otsust EÜ artikli 249 tähenduses ei ole veel tehtud. Ülalnimetatud kirjadest tuleneb, et komisjon saab teha EÜ artiklil 256 põhinevaid otsuseid alles hilisemas staadiumis.

58 Komisjon väidab, et igal juhul on EAF-i õigusliku regulatsiooni raames harilikult siseriiklik eelarvevahendite käsutaja see eraldiseisev ja sõltumatu isik, kes asub võlga sisse nõudma. Käesoleval juhul eeldab komisjon jätkuvalt, et seda tehakse, kuna neljanda Lomé konventsiooniga loodud tiheda koostöö raames hakkab siseriiklik eelarvevahendite käsutaja jälle oma ülesandeid täitma.

59 Komisjon rõhutab, et asjaolu, et ta saatis hagejale kaks meeldetuletust ning pärast vaidlustatud akti saatmist ühe märgukirja, kinnitab seda, et viimati nimetatud märgukirja ei tulnud tõlgendada lõpliku vaidlustatava otsusena.

60 Komisjon tuletab lisaks meelde, et asjaolude toimumise ajal võttis komisjon EÜ artikli 256 põhjal otsuseid vastu kollegiaalselt, kasutades selleks erimenetlust, ning vormistas need teistmoodi kui hagejale sissenõudmist ettevalmistavas etapis saadetud kirjad.

61 Komisjon leiab, et vaidlustatud akt nagu ka kaks meeldetuletust ning märgukiri on käesoleval juhul sissenõudmist ettevalmistava etapi aktid, mis ei ole seotud komisjoni avaliku võimu teostamise pädevusega ning neid ei saa seetõttu EÜ artikli 230 mõttes vaidlustada. Kuna lõplikku seisukohta ei ole võetud, siis ei ole võla sissenõudmisega veel alustatud.

62 Hageja väidab, et komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata, kuna vaidlustatud akt on lõplik akt ning tegelik ametlik otsus, mis tekitab vastavalt EÜ artiklile 256 õiguslikke tagajärgi.

63 Seda järeldust kinnitab vaidlustatud akti sõnastus, mille kohaselt „märgitud tähtpäeval makse sooritamata jätmise korral jätab komisjon […] endale õiguse kasutada kõiki eelnevalt antud finantstagatisi ning vajaduse korral pöörata nõue vastavalt EÜ artiklile 256 täitmisele". Tegemist on kindlasti ähvardusega kasutada maksmata jätmise korral otsekohe nõude täitmisele pööramist.

64 Hageja rõhutab, et seda järeldust kinnitab veelgi talle 4. augusti 2004. aasta märgukirjas saadetud ning vastuvõtuteatise vastu üle antud „maksekorraldus" – samas oli käesolev hagiavaldus juba esitatud –, milles komisjon uuesti palus tal tasuda 959 543 835 Guinea frangi suurune summa, märkides seejuures, et maksmata jätmise korral „kavatseb ta kõigi õiguspäraste vahendite abil kasutada […] nii põhinõude kui intresside osas nõude täitmisele pööramist".

65 Hageja väidab, et vaidlustatud akti sõnastus ei ole kahetimõistetav, kuna hageja arvates osundab see nõude täitmisele pööramisele, ilma et oleks vaja vastu võtta muid võimalike lõplikke akte. Seetõttu tekitab see otsus siduvaid õiguslikke tagajärgi.

66 Hageja leiab, et komisjon ajab segamini akti „sissenõutavuse" ja „täitmisele pööratavuse". 4. augusti 2004. aasta kirja sõnastus „Saamata Teie poolt teavet, kavatseb komisjon kõigi õiguspäraste vahendite abil kasutada Teie suhtes nii põhinõude kui intresside osas nõude täitmisele pööramist" ei vasta teate sõnastusele, millega antaks teada sellise akti peatsest vastuvõtmisest, mis on oma olemuselt otsus ning seega täitmisele pööratav, nagu väidab komisjon, vaid tegemist on pigem nõudega tasuda võlg, mis eeldab, et lõplik otsus on nii võla olemasolu kui ka selle summa kohta juba vastu võetud.

*Esimese Astme Kohtu hinnang*

67 Käesoleva hagiavalduse vastuvõetavuse hindamisel tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab tühistamishagi EÜ artikli 230 alusel esitada vaid selliste meetmete peale, mis tekitavad siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus seisundis (Euroopa Kohtu 11. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 60/81: IBM *vs.* komisjon, EKL 1981, lk 2639, punkt 9, ja Euroopa Kohtu 4. oktoobri 1991. aasta määrus kohtuasjas C-117/91: Bosman *vs.* komisjon, EKL 1991, lk I-4837, punkt 13; Esimese Astme Kohtu 15. jaanuari 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01: Philip Morris International *vs*. komisjon, EKL 2003, lk II-1, punkt 81).

68 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb meetme vaidlustatavuse kindlakstegemiseks vaadelda selle meetme sisu, mille tühistamist taotletakse, kuna selles suhtes ei ole põhimõtteliselt tähtsust vormil, milles meede on võetud (eespool viidatud kohtuotsus IBM *vs*. komisjon, punkt 9, ja 28. novembri 1991. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-213/88 ja C-39/89: Luksemburg *vs.* parlament, EKL 1991, lk I-5643, punkt 15; vt ka Esimese Astme Kohtu 24. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas T-3/93: Air France *vs.* komisjon, EKL 1994, lk II-121, punktid 43 ja 57).

69 Toimingute või otsuste peale, mis tehakse mitmeastmelise, eelkõige asutusesisese menetluse käigus, võib nimetatud kohtupraktika kohaselt põhimõtteliselt hagi esitada vaid siis, kui need kujutavad endast meetmeid, mis väljendavad komisjoni lõplikku seisukohta kõnealuses menetluses, seevastu vahemeetmete peale, millega valmistatakse ette lõppotsust, ei saa hagi esitada (eespool viidatud kohtuasi IBM *vs.* komisjon, punkt 10, ja Esimese Astme Kohtu 7. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-95/99: Satellimages TV5 *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1425, punkt 32).

70 Seega tuleb kontrollida, kas vaidlustatud aktist tuleneb, et komisjon väljendas selles oma lõplikku seisukohta hageja suhtes.

71 Vastab tõele, et vaidlustatud akt on koostatud viisil, mis võib jätta mulje, et tegemist on lõpliku aktiga, kuna selles märgitakse muu seas, et „märgitud tähtpäeval makse sooritamata jätmise korral jätab komisjon […] endale õiguse kasutada kõiki eelnevalt antud finantstagatisi ning vajaduse korral pöörata nõue vastavalt EÜ artiklile 256 täitmisele". Seda muljet kinnitab ka 2. juuli ja 4. augusti 2004. aasta meeldetuletuste, mis on saadetud pärast käesoleva hagiavalduse esitamist, sisu.

72 Peale selle möönis komisjon ka ise kohtuistungil, et võlateadete standardvormis, mille põhjal vaidlustatud akt koostati, kasutatakse sõnastust, millest ei ilmne sõnaselgelt, et akt on ettevalmistav dokument selleks, et kutsuda võlgnikku üles sissenõutavat summat maksma.

73 Seetõttu märgib Esimese Astme Kohus, et komisjon ei ole vaidlustatud akti koostamisel kasutanud selget ja ühemõttelist sõnastust.

74 Hoolimata sellest, et vaidlustatud aktis on tasumistähtpäev ning -tingimused märgitud, ei võta komisjon seisukohta meetmete osas, mida ta kavatseb asjaomase summa võlgnikult kättesaamiseks kasutada.

75 Vastavalt üheksanda EAF-i määruse artiklitest 42–47 tulenevale kohustusele koostas komisjon võlateate, mis võimaldab üheksanda EAF-i määruse alusel juhul, kui võlgnik seda ei täida, komisjonil loobuda saadaoleva summa sissenõudmisest (artikkel 47), nõue tasaarvestada (artikli 46 lõige 2) või nõuda võlg sisse (artikli 46 lõige 2), mida

saab teha EÜ artikli 256 kohase täitmisele pööratava sissenõudeotsusega (artikli 44 lõige 2) või kohtumenetluse tulemusel tehtud sissenõudeotsusega (artikli 46 lõige 2).

76 Nendest sätetest tuleneb, et võlateade on võlgnikule suunatud teave. Kuna üheksanda EAF-i määruse artiklis 44 ja artikli 46 lõikes 2 on nimetatud sissenõudeotsust, mis on eraldiseisev ning sissenõudmismenetluse raames võlateatest hiljem esitatud, siis ei ole võlateade ilmselgelt täitmisele pööratav. Võlateade on ettevalmistav akt, mis eelneb komisjoni võimalikule otsusele jätkata sissenõudmismenetlust kas kohtumenetluse korras või tehes otsuse, mis vastab EÜ artiklile 256. Vaidlustatud akt tuleb määratleda võlateatena üheksanda EAF-i määruse artikli 45 mõttes, kuna selle sätte kohaselt „jätab komisjon endale õiguse tasaarveldada olemasolevaid vastastikuseid, kindlaid, rahalisi ja sissenõutavaid nõudeid pärast sellest teada andmist". Seega ei ole vaidlustatud akt meede, mis väljendab komisjoni lõplikku seisukohta, see ei tekita siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil ning seetõttu ei saa see olla tühistamishagi objekt EÜ artikli 230 tähenduses.

77 Seega tuleb käesolev hagiavaldus jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

**Kohtukulud**

78 Vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 3 võib Esimese Astme Kohus juhul, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega, otsustada kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.

79 Kuigi käesoleval juhul hageja nõudeid ei rahuldatud, leiab Esimese Astme Kohus, et komisjon ei olnud igal juhul sõnastanud vaidlustatud akti selgelt ja ühemõtteliselt. Seda asjaolu arvesse võttes leiab Esimese Astme Kohus, et käesoleva juhtumi asjaolusid õiglaselt hinnates tuleb jätta kolm viiendikku hageja kohtukuludest tema enda kanda ning mõista temalt välja kolm viiendikku komisjoni kohtukuludest. Kaks viiendikku komisjoni kohtukuludest tuleb jätta tema enda kanda ning mõista temalt välja kaks viiendikku hageja kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (neljas koda)

otsustab:

**1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**

**2. Jätta kolm viiendikku Centro di educazione sanitaria e tecnologie appropriate sanitarie (Cestas) kohtukuludest tema enda kanda ning mõista temalt välja kolm viiendikku komisjoni kohtukuludest.**

**3. Jätta kaks viiendikku komisjoni kohtukuludest tema enda kanda ning mõista temalt välja kaks viiendikku Cestas'e kohtukuludest.**

Vadapalas Moavero Milanesi Wahl

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. aprillil 2008. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär Kohtunik koja esimehe ülesannetes

E. Coulon V. Vadapalas